

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **A.U.P. – AUDIT, s. r. o.**, se sídlem Goldova 2546/5, Brno, zast. Mgr. Jakubem Trávníčkem, advokátem se sídlem Jílkova 199, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2016, čj. MPSV-2016/5122-421/1, a ze dne 4. 5. 2016, čj. MPSV-2016/9051-421/1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 11. 2018, čj. 29 Ad 6/2016-82,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 11. 2018, čj. 29 Ad 6/2016-82, **se ruší**.

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2016, čj. MPSV-2016/5122-421/1, a ze dne 4. 5. 2016, čj. MPSV-2016/9051-421/1, **se ruší** a věci **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o žalobách a řízení o kasační stížnosti částku 24 456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jakuba Trávníčka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutími ze dnů 3. 5. 2016 a 4. 5. 2016 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ze dne 8. 1. 2016, čj. BMA-T-256/2015, a ze dne 20. 1. 2016, čj. BMA-T-393/2015, jimiž Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Brně, neposkytl žalobkyni jí požadované příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním

postižením na chráněném pracovním místě ve smyslu § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, za období I. a II. čtvrtletí roku 2015. Správní orgány neposkytnutí dotčených příspěvků zdůvodnily tím, že jediným zaměstnancem, na nějž byl příspěvek žádán, byl Ing. Jindřich Uhlíř, s nímž za žalobkyni jako zaměstnavatele uzavřel pracovní smlouvu jediný společník a jednatel žalobkyně Ing. Jindřich Uhlíř, tedy tatáž osoba. Správní orgány na základě uvedené skutečnosti dospěly k závěru, že tato pracovní smlouva je neplatná, a žalobkyně proto nesplnila podmínky pro poskytnutí příspěvku, na čemž nemohl nic zhojit ani později uzavřený dodatek k pracovní smlouvě.

[2] Proti rozhodnutím žalovaného brojila žalobkyně žalobou podanou u krajského soudu, který její žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[4] Stěžovatelka namítá, že krajský soud posoudil věc způsobem, který nemá oporu v příslušné právní úpravě, resp. v materiální podstatě věci.

[5] Konkrétně stěžovatelka namítla, že krajský soud cituje §§ 14 odst. 2, 242 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce (dále jen „starý zákoník práce“), a dále argumentuje praxí nejvyšších soudů, kterou však nijak nekonfrontuje s faktickou situací stěžovatelky. Pracovněprávní vztah mezi stěžovatelkou a Ing. Uhlířem fakticky existoval, Ing. Uhlíř vykonával pro stěžovatelku práci, čerpal dovolenou, byly za něj hrazeny veškeré odvody a související plnění. Krajský soud pak pouze účelově argumentoval výkladem smyslu dotčených ustanovení zákona o zaměstnanosti. Úvaha krajského soudu však vychází mylně ze závěru, že pokud na obou stranách pracovní smlouvy *„stojí reálně (nikoliv formálně) tatáž osoba, nelze vztah na základě této pracovní smlouvy považovat ani za faktický pracovněprávní vztah“*. Stěžovatelka jako právnická osoba je samostatným subjektem práva a skutečnost, že se jedná o společnost s ručením omezeným s jediným společníkem a k datu uzavření pracovní smlouvy také s jediným jednatelem (Ing. Uhlířem), její subjektivitu neomezuje. Závěr krajského soudu podle stěžovatelky neodpovídá ekonomické realitě ani smyslu a zákonné úpravě společnosti s ručením omezeným, což stěžovatelka blíže rozvedla.

[6] Podle stěžovatelky není nijak odůvodněný závěr krajského soudu, podle něhož nelze žádat příspěvek za osobu, která z povahy věci nemůže být zaměstnancem, neboť příspěvek náleží jen zaměstnavatelům za zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Stěžovatelka zdůraznila, že od počátku tvrdí, že Ing. Uhlíř pro ni vykonával práci auditora. Činnost spojená s výkonem funkce jednatele byla ze strany jmenovaného pro stěžovatelku vykonávána vždy zdarma a nikoli v pracovním poměru. Stěžovatelka v této souvislosti krajskému soudu vytkla, že nijak nezdůvodnil, proč by nemohla Ing. Uhlíře jako auditora zaměstnat, a to navíc za podmínky oboustranné ekonomické výhodnosti a shody stran. Poznámka soudu o *„bezpředmětnosti disputace o platnosti dané pracovní smlouvy“*, kterou

podepsal jiný jednatel na straně stěžovatelky, rovněž činí rozsudek krajského soudu neurčitým.

[7] Dále stěžovatelka uvedla, že krajský soud se zpochybněním existence pracovněprávního vztahu záměrně nevypořádal s její argumentací ve vztahu k vyrovnávání podmínek zdravotně postižených na pracovním trhu. Dále stěžovatelka namítla, že *„výkonem činnosti stěžovatele prostřednictvím jednatele bez možnosti zaměstnat Ing. Uhlíře by byly oba tyto subjekty z daňového hlediska zatíženy stejně jako v případě existence pracovního poměru, ale byly by znevýhodněny s ohledem na objektivní skutečnost zdravotního postižení; v případě výkonu auditorské činnosti jako podnikající fyzická osoba by zde bylo opět dáno znevýhodnění s ohledem na zdravotní postižení a dále znevýhodnění s ohledem na rozsah odpovědnosti a ručení fyzické osoby*".

[8] Podle názoru stěžovatelky je dále zmatečná argumentace krajského soudu, že příspěvek mohou požadovat i osoby se zdravotním postižením v postavení osoby samostatně výdělečně činné (§ 75 odst. 12 zákona o zaměstnanosti). Tato úvaha nemá oporu v zákoně, neboť k datu uzavření dotčené pracovní smlouvy toto ustanovení v zákoně o zaměstnanosti vůbec obsaženo nebylo. S ohledem na tuto skutečnost jsou zpochybněny také předcházející úvahy krajského soudu. Obdobně krajským soudem odkazovaný § 81 odst. 2 písm. b) zákona o zaměstnanosti upravuje povinnost zaměstnavatelů k naplnění kvóty na zaměstnávání zdravotně postižených, a nikoli možnost čerpání příspěvku osobami samostatně výdělečně činnými. Rovněž podle výkladové praxe úřadů práce a znění § 75 odst. 12 zákona o zaměstnanosti ve spojení s § 78 zákona o zaměstnanosti je příspěvek oprávněn čerpat pouze zaměstnanec v pracovním poměru.

[9] Stěžovatelka má v této souvislosti za to, že tvrzení žalovaného o jeho opačné praxi v obdobných věcech nebylo prokázáno. Přesto je krajský soud přijal a tvrzení stěžovatelky v tomto směru odmítl. Kasační stížností napadený rozsudek je proto také z tohoto důvodu nepřezkoumatelný.

[10] Stěžovatelka navrhla, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že si je vědom právních závěrů rozsudku NSS ze dne 17. 1. 2019, čj. 10 Ads 284/2017-42, které se týkají platnosti pracovních smluv jednočlenných statutárních orgánů uzavřených s právnickými osobami, které zastupují. Přes tyto závěry je však žalovaný přesvědčen, že rozhodnutí správních orgánů i krajského soudu jsou zákonná.

[12] Žalovaný zdůraznil, že oproti věci posuzované v rozsudku NSS čj. 10 Ads 284/2017-42 byla pracovní smlouva uzavřena ještě za účinnosti starého zákoníku práce, podle jehož § 242 odst. 1 písm. a) je neplatný *„právní úkon, který se svým obsahem nebo účelem příčí zákonu nebo jej obchází nebo se jinak příčí dobrým mravům*". Podle starého zákoníku práce musí být pracovněprávní vztah vztahem dvoustranným (tj. mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem). V projednávané věci však tato dvojstrannost byla zachována pouze formálně (nikoli fakticky), protože reálně nemohl být Ing. Uhlíř

zaměstnán. Ing. Uhlíř byl totiž jediným jednatelem stěžovatelky a rovněž i jejím jediným společníkem. Přestože právnická osoba (zaměstnavatel) má v pracovněprávním vztahu většinou shodná práva jako osoba fyzická, nelze odhlédnout od skutečnosti, že právnické osoby jsou určitým druhem právní fikce. Stěžovatelka (resp. Ing. Uhlíř) využila této právní specifičnosti právnické osoby, aby dosáhla jednání, které jinak fakticky není možné, tj. aby Ing. Uhlíř zaměstnal sám sebe. Takové jednání se podle žalovaného příčí zákonu a obchází jej. Skutečnost, že takto bylo jednáno za účelem získání příspěvku, který je poskytován na zaměstnávání osob se zdravotním postižením, tj. nikoli na podnikání osob se zdravotním postižením, se příčí i dobrým mravům. Za těchto okolností jsou podle názoru žalovaného dány zákonné důvody pro konstatování absolutní neplatnosti podle § 242 odst. 1 písm. a) starého zákoníku práce.

[13] Žalovaný dále uvedl, že NSS v rozsudku čj. 10 Ads 284/2017-42 odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu ve věcech sp. zn. 21 Cdo 11/98 a 21 Cdo 1634/2004, podle níž *„rozdílnost zájmů smluvních stran při sjednávání pracovní smlouvy zpravidla vylučuje, aby za organizaci (zaměstnavatele) sjednala a podepsala pracovní smlouvu tatáž osoba – budoucí pracovník (zaměstnanec), která je druhým účastníkem takové pracovní smlouvy. Zda tomu tak skutečně bylo, nutno vždy dovodit z konkrétních okolností, za nichž k uzavření pracovní smlouvy došlo*“, přičemž NS zdůraznil, že vždy je nutné zkoumat individuální okolnosti věci, při kterých byla uzavřena pracovní smlouva, zda nenastal střet zájmů.
[14] Žalovaný dovodil, že s ohledem na pouze domnělou dvoustrannost posuzovaného vztahu, jeho uzavření za účelem získání dotace ze státního rozpočtu, což je v rozporu s veřejným zájmem a využití institutu pracovní smlouvy k účelu, k němuž není určena, je zjevné, že ke střetu zájmů došlo. Žalovaný v této souvislosti zdůraznil, že NS uvedl slovo *„zpravidla“;* proto je nutné mít za to, že tyto pracovní smlouvy jsou převážně v rozporu se zákoníkem práce. Nikoli tedy naopak, že je nutné upřednostnit výklad, na základě něhož by je bylo možné shledat platnými. Ostatně právní úprava v době uzavření posuzované pracovní smlouvy tuto povinnost nyní zakotvenou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, neobsahovala. Nepostačí tedy vyloučit, že ke střetu zájmů nedošlo, ale je nutné zohlednit také výše uvedené faktory.

[15] Žalovaný dále zdůraznil, že i pokud by posuzovaná pracovní smlouva byla platná, nebylo by možné vztah, který na jejím základě vznikl, pokládat za vztah pracovněprávní, a proto by stěžovatelce příspěvek nenáležel.

[16] K tomu žalovaný uvedl, že s ohledem na zjevnou absenci znaků pracovněprávního vztahu, které byly zakotveny zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce (dále jen „nový zákoník práce“), minimálně od 1. 1. 2007, vztah stěžovatelky a Ing. Uhlíře za vztah pracovněprávní považovat nelze, neboť v něm zjevně chybí znak nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, protože fakticky by byl Ing. Uhlíř jako jediný jednatel a společník sám sobě nadřízeným i podřízeným.

[17] Skutečnost, že Ing. Uhlíř vykonával pro stěžovatelku práci, čerpal dovolenou a byly za něj stěžovatelkou odváděny veškeré odvody, podle žalovaného jen dokládají, že údajný pracovněprávní vztah byl pouze zastíraným jednáním ze strany stěžovatelky a Ing. Uhlíře. Ačkoli tento vztah splňoval formální znaky, po materiální stránce se s ohledem na absenci zákonných znaků o pracovněprávní vztah jednat nemohlo, přičemž stěžovatelka

(resp. Ing. Uhlíř) si musela být vědoma toho, že daný pracovněprávní vztah neexistuje, neboť Ing. Uhlíř neměl žádného nadřízeného, který by mu práci zadával, kontroloval ji apod. Reálně se proto jednalo o práci jednatele či společníka pro obchodní společnost mimo pracovněprávní vztah. Na takovou činnost však příspěvek podle § 78 zákona o zaměstnanosti poskytnout nelze.

[18] K úvahám stěžovatelky žalovaný dále uvedl, že § 2 odst. 1 nového zákoníku práce je ustanovením kogentním a naplnění zákonných znaků je nutnou podmínkou pro to, aby právní vztah mohl být pokládán za pracovněprávní. Podle názoru žalovaného tak právní vztah, který tyto znaky měl, ale následně je pozbyl, sice nemusí zaniknout, ale ztrácí pracovněprávní povahu a nelze na osoby v tomto vztahu požadovat příspěvek podle § 78 zákona o zaměstnanosti.

[19] K stěžovatelkou namítané zmatečnosti odkazu krajského soudu na § 75 odst. 12 zákona o zaměstnanosti žalovaný uvedl, že stěžovatelka opomíjí skutečnost, že předmětem řízení jsou rozhodnutí o jejích žádostech o příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti za I. a II. čtvrtletí roku 2015. V této době již bylo uvedené ustanovení v zákoně o zaměstnanosti obsaženo a stěžovatelka (resp. Ing. Uhlíř) je mohli využít. K odkazu na § 81 odst. 2 zákona o zaměstnanosti žalovaný uvedl, že se mu jeví, že krajský soud se pravděpodobně dopustil chyby v psaní při vyhotovení rozsudku. Celý bod 38 napadeného rozsudku je podle jeho názoru pouze určitým doplněním úvahy krajského soudu. Nejedná se však o nosné úvahy krajského soudu, proto uvedené nemůže mít vliv na správnost jeho rozsudku.

[20] Ke kasačním námitkám týkajícím se bodu 39 žalovaný poznamenal, že souhlasí se závěry krajského soudu o tom, že se nelze dovolávat nezákonné praxe. Stěžovatelka se nadto dovolávala pouze praxe úřadu práce, nikoli žalovaného. K tvrzení stěžovatelky, že předmětná praxe nebyla prokázána, žalovaný uvedl, že s ohledem na předmět řízení se nejevilo takové dokazování jako nezbytné. Krajskému soudu přitom mohla být praxe žalovaného známa i z jiných řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[21] Kasační stížnost je důvodná.

[22] Úvodem nutno poznamenat, že obdobnou věcí, která se týkala téže problematiky, se NSS již zabýval v rozsudku čj. 10 Ads 284/2017-42, Sb. NSS 3858/2019, na který poukazoval také žalovaný. Na svých předchozích závěrech přitom NSS nemá důvod ničeho měnit ani v nyní projednávané věci. Z tohoto důvodu i v této věci z označeného rozsudku vychází a v podrobnostech odkazuje na jeho právní závěry. S názorem žalovaného, že se nyní projednávaná věc liší od věci projednávané NSS pod sp. zn. 10 Ads 284/2017, NSS nesouhlasí, neboť základní východiska starého i nového zákoníku práce jsou z hlediska uzavírání pracovní smlouvy obdobná a judikaturu vztahující se k starému zákoníku práce lze přiměřeně aplikovat i za nové právní úpravy.

[23] Správní orgány vykládaly dosavadní judikaturu NS tak, že v případě uzavření pracovní smlouvy stejnou osobou jako zaměstnancem a jednající za zaměstnavatele je střet zájmů dán bez dalšího. Přestože některou stávající judikaturu bylo možné takto chápat, byl

takový výklad rozporný s argumentací Ústavního soudu v nálezu ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17, v němž se Ústavní soud vyjádřil rovněž k otázce platnosti pracovní smlouvy uzavřené členem statutárního orgánu obchodní korporace (právnické osoby) na straně zaměstnavatele i zaměstnance. Ústavní soud uvedl: „*Nejvyšší soud popírá svou vlastní rozhodovací praxi, na niž ve svém rozhodnutí sám odkazuje a dle které okolnost, že fyzická osoba je jmenována statutárním orgánem (členem statutárního orgánu) obchodní korporace, sama o sobě nebrání tomu, aby s ní byla uzavřena pracovní smlouva nebo jiná smlouva (dohoda) podle pracovněprávních předpisů (pro výkon jiné práce), přičemž v každém jednotlivém případě je třeba zkoumat, zda při právním úkonu nedochází ke střetu zájmů mezi společností (korporací) jako zaměstnavatelem na straně jedné a jejím statutárním orgánem jako zaměstnancem na straně druhé. K takovému střetu dle Nejvyššího soudu v nyní souzené věci došlo, neboť „rozdílnost zájmů zaměstnavatele a zaměstnance je dána už tím, že - objektivně vzato, za běžných okolností - chtějí sjednat smlouvu pro sebe co nejvýhodnější (druh práce, místo výkonu práce, pracovní dobu, odměnu za práci apod.)“ [...] Ústavní soud má přitom za to, že pokud by přistoupil na právě uvedenou argumentaci dovolacího soudu, pak by nebylo možné než uzavřít, že neplatné jsou všechny pracovní smlouvy, které jsou uzavřeny mezi obchodní korporací a statutárním orgánem (jeho členem), bez ohledu na to, jaká činnost má být statutárním orgánem či jeho členem pro společnost vykonávána. To proto, že i v případě, že člen statutárního orgánu uzavře s obchodní korporací pracovní smlouvu, jejímž předmětem bude výkon jakékoli činnosti odlišné od činnosti příslušející statutárnímu orgánu, bude nepochybné, že člen statutárního orgánu si pro sebe bude chtít v pracovní smlouvě vyjednat co nejvýhodnější podmínky, a to na úkor obchodní korporace; dojde tedy ke střetu zájmů*“ (bod 34 nálezu).

[24] Z citovaného nálezu je tedy zřejmé, že nadále nelze dovozovat, že v řečených případech střet zájmů nastává paušálně bez dalšího. Neplatné pro střet zájmů nemusí nutně být všechny pracovní smlouvy, které jsou uzavřeny mezi obchodní korporací a jejím statutárním orgánem (jeho členem). Vždy je třeba zvážit, zda lze střet zájmů dovodit z konkrétních okolností, za nichž k uzavření pracovní smlouvy došlo, jaká činnost má být statutárním orgánem či jeho členem pro společnost vykonávána apod.

[25] Závěry o střetu zájmů tedy nelze bez dalšího aplikovat v každém případě, ve kterém statutární orgán uzavřel pracovní smlouvu za obě smluvní strany, a to pouze s obecným poukazem na rozdílné zájmy stran při uzavírání pracovní smlouvy [obdobně srov. též nález Ústavního soudu ze dne 12. 9. 2016, sp. zn. II. ÚS 565/16 (N 169/82 SbNU 639)].

[26] Na základě výše uvedeného NSS uzavírá, že rovněž v nyní projednávané věci bylo nutné při posuzování střetu zájmů zohlednit její individuální okolnosti.

[27] Těmito individuálními okolnostmi se však správní orgány zabývaly nedostatečně a svá rozhodnutí postavily především na příliš zjednodušeném a zcela obecném názoru, že „*rozdílnost zájmů plyne již ze samotné podstaty vztahu zaměstnance a zaměstnavatele, proto lze bez dalšího dovodit, že Ing. Jindřich Uhlíř, jako jednatel odvolatele, jednal v rozporu se zájmy zastoupeného, kterým byl odvolatel. Tvrzení odvolatele, že předmětnou pracovní smlouvou byly naplněny zájmy jak odvolatele, tak Ing. Jindřicha Uhlíře, je tak bez právní relevance [...] skutečnost, že činnost jednatele a předmět práce dle pracovní smlouvy ze dne 9. 12.*

2005 se nepřekrývají, není pro posouzení věci rozhodná, jelikož absolutní neplatnost uzavřené pracovní smlouvy neplyne z toho, že by obsahem práce byl výkon činnosti statutárního orgánu, ale ze skutečnosti, že na obou stranách smlouvy vystupuje tatáž osoba" (viz str. 8 rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2016, čj. MPSV-2016/5122-421/1, obdobně též str. 8 a 9 rozhodnutí žalovaného dne 4. 5. 2016, čj. MPSV-2016/9051-421/1).

[28] Tyto závěry jsou ovšem nesprávné, čímž se stává bezpředmětnou také veškerá argumentace žalovaného v žalobou napadených rozhodnutích. Také krajský soud pochybil, neboť tento nesprávný postup potvrdil ve svém rozhodnutí.

[29] Vzhledem k tomu, že NSS shledal důvodnou již kasační námitku vztahující se k možnosti uzavření pracovněprávního vztahu (pracovní smlouvy) mezi jednatelem stěžovatelky a stěžovatelkou, bylo již bezpředmětné zabývat se dalšími námitkami stěžovatelky.

[30] Na uvedeném ničeho nemění ani obsáhlá argumentace ve vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti, neboť nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen případným podrobnějším rozborem právní problematiky učiněným až v kasační stížnosti brojící proti rozhodnutí soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno jako nepřezkoumatelné pro nedostatky v jeho odůvodnění (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 3 As 51/2003).

[31] Přes výše uvedené považuje NSS za vhodné nad rámec důvodů tohoto rozhodnutí konstatovat, že argumentace žalovaného ve vyjádření ke kasační stížnosti je již v níže uvedených základních otázkách nesprávná.

[32] Zcela mylný je totiž už výchozí názor žalovaného, že právní úprava, která byla účinná v době uzavření posuzované pracovní smlouvy, neobsahovala povinnost (nyní zakotvenou v novém občanském zákoníku), podle níž je nutné upřednostnit výklad, na základě něhož by ji bylo možno shledat platnou. K otázce interpretace právních úkonů v souvislosti s jejich platností se totiž mimo jiné vyjádřil Ústavní soud již v nálezu ze dne 14. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 625/03. V rámci daného podal, že „*základním principem výkladu smluv je priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy. Neplatnost smlouvy má být tedy výjimkou, nikoliv zásadou*".

[33] Argumentace žalovaného, která se týká údajné účelovosti dotčené pracovní smlouvy a obcházení zákona, není ve skutečnosti argumentací, ale závěrem. Takový závěr by bylo možné učinit jen na základě zcela konkrétních skutkových zjištění, která byla učiněna na základě přesvědčivých důkazů, z nichž by bylo možné dovodit úmysl stěžovatelky dotčenou právní úpravu obejít. To ovšem v „*argumentaci*" žalovaného chybí. Možnou snahu obejít zákon v zcela obecné rovině sice samozřejmě *a priori* vyloučit nelze, ale takový závěr musí správní orgány ve svých rozhodnutích řádně a přesvědčivě zdůvodnit. Tak se však v nyní žalobou napadených rozhodnutích (ani ve vyjádření ke kasační stížnosti) nestalo.

[34] Nepřesvědčivé je rovněž vyjádření žalovaného v části, v níž se uvádí, že skutečnost, že Ing. Uhlíř vykonával pro stěžovatelku práci, čerpal dovolenou a byly za něj stěžovatelkou odváděny veškeré odvody, jen dokládá, že údajný pracovněprávní vztah byl pouze zastíraným jednáním ze strany stěžovatelky a Ing. Uhlíře. Podle názoru NSS by však bylo tuto skutečnost možné vykládat i přesně opačně.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] NSS shledal kasační stížnost v části napadající závěry krajského soudu o neplatnosti pracovní smlouvy pro střet zájmů důvodnou, proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že vytýkané vady nejsou odstranitelné v řízení před krajským soudem, ale lze je odstranit pouze v řízení před správním orgánem, současně zrušil také žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm bude žalovaný postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v tomto rozsudku a důsledně zváží, zda v daném případě s ohledem na všechny významné skutkové okolnosti byl střet zájmů skutečně dán [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[36] Zejména se bude žalovaný pečlivěji věnovat okolnostem uzavření posuzované pracovní smlouvy a zohlední názory NSS týkající se platnosti pracovních smluv, jak byly rozvedeny výše. Setrvá-li na svém dosavadním názoru o neplatnosti dotčené pracovní smlouvy, bude nezbytné, aby své závěry řádně zdůvodnil a vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

[37] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný, který ve věci úspěch neměl, toto právo nemá.

[38] V řízení o žalobě představovaly náklady řízení zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. se pro určení výše odměny užije vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Odměna náleží celkem za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby, účast u jednání dne 6. 11. 2018), tedy částku 9 300 Kč. Náhrada hotových výdajů je tvořena z paušální částky 900 Kč (3 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je zástupce stěžovatelky plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč odpovídající DPH ve výši 21 % z částky 10 200 Kč. Celkem tedy činí náklady řízení před krajským soudem částku 12 342 Kč plus 3 000 Kč jako úhrada za zaplacený soudní poplatek, tj. celkem 15 342 Kč.

[39] V řízení o kasační stížnosti představovaly náklady řízení zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti), tedy 3 100 Kč. Náhrada hotových výdajů je tvořena z paušální částky 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je advokát plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 714 Kč odpovídající

DPH ve výši 21 % z částky 3 400 Kč. Celkem tedy činí náklady stěžovatelky v řízení před NSS částku 4 114 Kč plus 5 000 Kč jako úhrada za zaplacený soudní poplatek, tj. celkem 9 114 Kč.

[40] Žalovaný je tedy povinen stěžovatelce k rukám jejího zástupce uhradit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů soudních řízení ve výši (15 342 Kč + 9 114 Kč) 24 456 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 19. listopadu 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu